

Indvandrernes medbragte uddannelse

Oplysninger om indvandrernes medbragte uddannelse indgår i statistikken over befolkningens højeste fuldførte uddannelse, som udarbejdes af Danmarks Statistik.

Denne statistik er primært baseret på oplysninger fra administrative registre, der anvendes på danske uddannelsesinstitutioner. Derudover anvendes oplysninger fra en række andre kilder. Det kan fx være oplysninger fra Folke- og boligtællingen i 1970 samt uddannelsesoplysninger indhentet i forbindelse med autorisering eller anden vurdering af en udenlandsk uddannelse foretaget af en dansk myndighed eller en dansk uddannelsesinstitution.

Danmarks Statistik har desuden gennemført en række spørgeskemaundersøgelser af indvandrernes medbragte uddannelse. Resultaterne fra denne undersøgelse anvendes, hvor der ikke er andre kilder til at fastslå uddannelsesniveauet. For hele befolkningen (15-69 år) i 2016 stammer 6,9 pct. af oplysningerne om højst fuldførte uddannelse fra spørgeskemaundersøgelserne om indvandrernes medbragte uddannelse.

Spørgeskemaundersøgelse af indvandrernes medbragte uddannelse

Den første spørgeskemaundersøgelse om indvandrernes medbragte uddannelse blev gennemført i 1999. Herefter blev der gennemført regelmæssige undersøgelser med et lignende undersøgelsesdesign frem til 2006. Siden 1999 har der derfor indgået selvrapporterede men også imputerede¹ oplysninger i registret for befolkningens højst fuldførte uddannelse.

For perioden 2007-16 blev der ikke gennemført løbende undersøgelse af indvandrernes medbragte uddannelse, hvilket medførte, at andelen af indvandrere med uoplyst uddannelsesoplysning i registeret steg væsentligt i denne periode. Nogle personer, der er indvandret i denne periode, vil dog indgå i statistikken, hvis de fx har taget en uddannelse ved en dansk uddannelsesinstitution, eller hvis uddannelsesoplysningerne er indhentet i forbindelse med autorisering eller lignende.

Danmarks Statistik gennemførte i 2016 en undersøgelse af indvandrernes medbragte uddannelse med støtte fra Rockwoolfonden. Undersøgelsen dækker personer som er indvandret i perioden 2006-2016.

I alt indgik omkring 414.000 personer i undersøgelserne af indvandrernes medbragte uddannelse fra 1999 til 2016 – se tabellen. Heraf har omkring 198.000 besvaret spørgeskemaet og deres selvrapporterede oplysninger er anvendt til statistikken. Uddannelsesoplysningerne er imputeret for de omkring 216.000 personer, der *ikke* har besvaret spørgeskemaet.

¹ Imputering (eller imputation) er betegnelsen for den statistiske proces, hvorved manglende observationer erstattes med sandsynlige værdier efter en bestemt algoritme. Disse værdier kaldes imputerede værdier.

En del af de selvrapporterede og imputerede oplysninger udgår efterfølgende af statistikken, hvis fx en person tager en uddannelse ved en dansk uddannelsesinstitution, eller hvis uddannelsesoplysninger indhentes i forbindelse med autorisering eller lignende. En betydelig del af indvandrere udvander også igen, hvorefter personerne udgår af statistikken.

Oplysninger om undersøgelser af indvandreres medbragte uddannelse

	Spurgte	Besvaret	
	antal		pct.
Indvandret før 1999 ¹	152 154	75 545	50
Indvandret i 1999 og 2000	32 399	27 836	86
Indvandret i 2001 og 2002	17 893	6 615	37
Indvandret i 2003	9 011	3 340	37
Indvandret i 2004	9 559	5 304	55
Indvandret i 2005 og 2006	16 929	13 725	81
Indvandret i 2006-2016 ²	176 142	65 297	37
I alt	414 087	197 662	48

¹ Offentliggjort i 2000.

² Offentliggjort i 2017. Øvrige undersøgelser er offentliggjort løbende med statistikken "Befolkningens højeste fuldførte uddannelse".

Kilde: Danmarks Statistik..

2016-undersøgelsen

I undersøgelsen fra 2016 er i alt 176.142 personer blevet spurgt om deres uddannelsesniveau.

Undersøgelsen er gennemført af DST Survey, der gennemfører interviewundersøgelser for offentlige og private kunder på baggrund af registerdata. Respondenterne er blevet kontaktet via e-boks og via de danske sprogcentre, der tilbyder udlændinge danskundervisning. Undersøgelsens design, pilottest mv. er udviklet i samarbejde med forskere fra Rockwoolfondens Forskningsenhed og kontoret for 'Vurdering og Anerkendelse' under Uddannelses- og Forskningsministeriet og er nærmere beskrevet i [Indvandrernes medbragte uddannelse](#).

Det er derudover værd at nævne, at indvandrere er blevet hjulpet på vej ved udfyldelsen af skemaerne. Det gælder fx på sprogskolerne, hvor lærerne er blevet instrueret i at hjælpe med at forklare, hvordan skemaerne udfyldes korrekt. Det gælder også omkring udformningen af skemaerne, som er udformet med uddannelsesbenævnelser og kategorier, som stemmer overens med de lokale forhold i landet og findes på den indvandrede eget sprog. I alt findes spørgeskemaet i 16 forskellige versioner på 16 forskellige sprog - udover dansk og engelsk.

Besvarelsesprocenten for 2016-undersøgelsen var 37 pct. For de 63 pct. af undersøgelsespopulationen i 2016, som ikke besvarede undersøgelsen, er der foretaget en imputering af data på baggrund af andre statistikregistre. Formålet med imputationen er at give et retvisende billede af uddannelsesfordelingen på gruppeniveau under hensyntagen til, at de, der besvarer undersøgelsen, er forskellige fra dem, der ikke besvarer undersøgelsen. Danmarks Statistik har løbende valideret metoderne til imputering.

Betydningen af spørgeskemadata for kvaliteten af uddannelsesstatistikken

Spørgeskemaundersøgelserne af indvandrernes medbragte uddannelse blev gennemført til statistikformål, dvs. til at give et retvisende billede af uddannelsesniveaut for befolkningsgrupper. Samlet set udgør spørgeskemaundersøgelserne af indvandrernes medbragte uddannelse en begrænset del af det samlede datamateriale, som uddannelsesstatistikken er baseret på. Derfor har usikkerhed i spørgeskemaundersøgelserne af indvandrernes medbragte uddannelse heller ikke afgørende indflydelse på det samlede billede af uddannelsesniveaut i Danmark. Hvis spørgeskemadata ikke indgik i statistikken, ville det dog medføre at statistikken ville give et mindre fyldestgørende billede af befolkningens uddannelsesniveau, fordi der ville mangle oplysninger om en del af befolkningen.

Når statistikken opgøres på mindre persongrupper eller på kommuner, vil usikkerheden være større, end når der ses på hele befolkningen. Usikkerheden afhænger af størrelsen af de grupper eller kommuner, som sammenlignes og hvor stor en andel af oplysningerne, der stammer fra undersøgelserne af indvandrernes medbragte uddannelse. Usikkerheden afhænger også af, hvordan uddannelsesoplysningerne anvendes. Hvis statistikken kun anvendes til at opgøre andelen af personer, der har en erhvervskompetencegivende uddannelse, vil usikkerheden være mindre, end hvis man opgør andelen med en specifik uddannelse fx forskeruddannelse. Trods usikkerheden vil oplysningerne fra spørgeskemaundersøgelserne, fx for en given kommune, give et mere retvisende billede af uddannelsesniveaut end, hvis man ikke bruger disse oplysninger.

De metoder, som Danmarks Statistik har anvendt til undersøgelserne af indvandrernes medbragte uddannelse, er sammenlignelige med de metoder, som anvendes i andre lande, hvor uddannelsesstatistikken alene er baseret på data fra spørgeskemadata. Danmarks Statistik udarbejder også andre statistikker, der alene er baseret på spørgeskemadata, fx Arbejdskraftundersøgelsen, som er det danske bidrag til EU's Labour Force Survey, og indgår i EU's og OECD's tal for arbejdsledighed.

Grundet den øgede opmærksom omkring undersøgelsen, har Danmarks Statistik foretaget en supplerende dataindsamling, hvor en del af de tidligere adspurgte er blevet spurgt igen. Danmarks Statistik har indhentet oplysninger for omtrent 3000 personer, hvorved præcisionen i den foretagne imputation igen har kunnet vurderes. Denne særlige undersøgelse viser, at:

- a. 83 pct. af personerne med imputerede uddannelsesoplysninger places korrekt i forhold til at have eller ikke have en erhvervskompetencegivende uddannelse.
- b. Fordelingen på uddannelsesniveauer blandt de 3.000 genadspurgte svarer stort set til den foretagne imputering.
- c. I 33 pct. af tilfældene rammer imputeringen præcist på uddannelsesniveaut (på en 8-delt skala).
- d. Når imputeringen ikke rammer helt rigtigt, så rammer den typisk tæt på, fx bliver en person med en forskeruddannelse (ph.d.) imputeret til at have en lang videregående uddannelse (kandidat) snarere end grundskole eller EUD.

Når uddannelsesstatistikken opgøres på mindre persongrupper eller på kommuner, så vil usikkerheden være større, end når der ses på hele befolkningen. Usikkerheden afhænger af størrelsen af de grupper eller kommuner, som sammenlignes og hvor stor en andel af oplysningerne, der er indhentet gennem spørgeskemaundersøgelser. Men det er Danmarks Statistiks samlede vurdering, at de indsamlede uddannelsesoplysninger om indvandrernes medbragte uddannelse for perioden 2006-2016 suppleret med den foretagne imputation bidrager til at give et mere retvisende billede af den faktiske uddannelsesfordeling i befolkningen og specielt blandt indvandrerne, end det var tilfældet før indsamlingen af disse data.